

РЕШЕНИЕ

№ 978

гр. София, 22.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 31 СЪСТАВ, в публично заседание на седемнадесети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: МИРОСЛАВ В. СТОЯНОВ

при участието на секретаря СТАНИСЛАВА АЛ. РАЙЧЕВА
като разгледа докладваното от МИРОСЛАВ В. СТОЯНОВ Гражданско дело
№ 20211110136255 по описа за 2021 година

Предявен е отрицателен установителен иск с правно основание чл. 439 ГПК от Н. С. О. срещу Столична община за признаване за установено, че ищцата не дължи на ответника сумата от 1465,21 главница, представляваща неплатени данъци върху недвижими имоти и такса за битови отпадъци за 2013г.- 2015г., установени с Акт за установяване на задължения по чл. 107, ал. 3 ДОПК № 7216-16127-1/08.09.2016г., влязъл в сила на 16.12.2020г., както и 943,44 лева – изтекла законна лихва, въз основа на който било образувано изп. дело № по описа на ЧСИ Н. М., рег. № на КЧСИ.

Ищецът поддържа, че на 01.03.2021г. му е връчена покана за доброволно изпълнение по изп. дело №/2021г. по описа на ЧСИ Н. М., рег. № ... към КЧСИ, с която на основание влязъл в сила акт за установяване на задължения № 7216-16127-1/2016г. по чл. 107, ал. 3 ДОПК, издаден на 08.09.2016г. от отдел Общински приходи „Оборище“, Дирекция Общински приходи към Столична община, е поканена да заплати следните суми: 1465,21 лева главница, представляваща неплатени данъци върху недвижими имоти и такса за битови отпадъци за 2013г.- 2015г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 26.01.2021г. до окончателното изплащане на задължението, 943,44 лева- изтекла лихва, разноси за изпълнително дело в размер на 265 лева- такси по т. 26 от ТТРЗЧСИ, 48 лева такси към ЧСИ, юрисконсултско възнаграждение в размер от 100 лева. Сочи, че вземането произтича от нищожен административен акт, като актът за установяване на задължения № 7216-16127-1/2016г. е без достоверна дата, издаден от некомпетентен орган, не бил връчен на адресата по надлежния ред, съответно не бил влязъл в сила. Поддържа, че автор на административния акт е лице, което към датата на съставянето му не е разполагало с материална компетентност за издаване на процесния административен акт. Твърди, че отбелязването върху акта за влизането му в сила на 16.12.2020г. е недостоверно. На

следващо място, твърди, че вземането е погасено по давност и не може да бъде събрано по реда на принудителното изпълнение, предвидено в ГПК. Сочи, че за отписването на същото е подала възражение за изтекла погасителна давност със заявление по образец с вх. 1 № ДОБ20-Г394-455/27.07.2020г. на Столична община- отдел финанси. Изложени са съображения, че когато принудително събира публично общинско вземане съдебният изпълнител не прилага ДОПК и не разполага с правомощия да се произнесе по възражението за давност, основано на чл. 171 ДОПК. Искането към съда е да уважи предявения иск. Претендира разноски.

В срока по чл. 131 ГПК е подаден отговор на исковата молба, с който се оспорват предявените иски като недопустими и неоснователни. Изложени доводи за недопустимост на предявените иски, тъй като се твърди, че в настоящия случай съдът не може да извърши косвен контрол за валидност на административния акт по реда на чл.17, ал. 2 от ГПК. Поддържа, че е недопустимо позоваване на нищожност на индивидуален административен акт, без тя да е прогласена от компетентния административен съд. Сочи, че до отмяната му от съд актът за установяване на съответното публично вземане е годен изпълнителен титул. Оспорено е възражението за изтекла погасителна давност, тъй като Акт за установяване на задължение № 7216-16127-1/2016г. бил влязъл в сила на 16.12.2020г. и подлежал на принудително изпълнение. Оспорва твърдението на ищцата, че процесният акт за установяване на задължение не е бил връчен на ищцата по надлежния ред. Твърди, че процесният акт е влязъл в законна сила и подлежи на принудително изпълнение. Сочи, че имотите, обект на данъчно облагане, са в границите на събиране и сметоизвозване, както и че услугата е била извършена, респ. данъкът е дължим. Искането към съда е да отхвърли предявения иск. Претендира разноски.

Съдът, като обсъди събраните доказателства и доводите на страните, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Предявен е иск по чл. 439 ГПК.

В исковата молба са изложени твърдения за недължимост на процесните вземания поради нищожност на административния акт, с който са установени, както и поради погасяването ми по давност. С окончателния доклад по делото съдът е отделено за безспорно, че срещу Н. С. О. е издаден Акт за установяване на задължения по чл. 107, ал. 3 ДОПК № 7216-16127-1/08.09.2016 г., влязъл в сила на 16.12.2020г., въз основа на който е образувано изп. дело № по описа на ЧСИ Н. М., рег. № на КЧСИ. При това положение, съдът е приел, че е сезиран само с иск по чл. 439 ГПК, която правна квалификация не е оспорена от страните. Поради това предмет на настоящото изложение са само доводи на страните относно този иска, а не и относно неговата валидност и материална законосъобразност.

Предмет на иска по чл. 439 ГПК не е съществуването или несъществуването на вземането, а съществуването или несъществуването на правото на принудително изпълнение въпреки евентуалните прекъсвания или спирания на давността (Решение № 257 от 30.04.2020 г. на ВКС по гр. д. № 694/2019 г., III г. о.; Определение № 95 от 22.02.2018 г. на ВКС по ч. гр. д. № 510/2018 г., IV г. о.). Поради това са неоснователни оспорванията на ответната община, че предимствено следвало да се разгледа въпросът за дължимостта на процесните вземания, след което и въпросът дали е погасена възможността за принудителното им изпълнение.

За да е допустим отрицателният установителен иск по чл. 439, ал. 1 ГПК, с

който се оспорва изпълняемото право, същият следва да е основан само на новонастъпили факти, а именно факти, настъпили след приключване на съдебното дирене в производството, по което е издадено изпълнителното основание, в случая на производството по издаване на процесния акт за установяване на задължения - факти, настъпили след стабилизиране на същия акт (чл. 439, ал. 2 ГПК и Решение № 451 от 29.03.2016 г. на ВКС по гр. д. № 2306/2015 г., IV г. о.; Решение № 333 от 5.12.2011 г. на ВКС по гр. д. № 1244/2010 г., III г. о.; Решение № 781 от 25.05.2011 г. на ВКС по гр. д. № 12/2010 г., III г. о.; Определение № 214 от 15.05.2018 г. на ВКС по ч. гр. д. № 1528/2018 г., IV г. о.; Определение № 831 от 17.12.2013 г. на ВКС по ч. гр. д. № 7393/2013 г., IV г. о.; Определение № 443 от 30.07.2015 г. на ВКС по ч. т. д. № 1366/2015 г., II т. о.; Определение № 956 от 22.12.2010 г. на ВКС по ч. т. д. № 886/2010 г., I т. о.).

В исковата молба ищцата твърди, че е получила покана за доброволно изпълнение по изп.д. №/2021 г. на ЧСИ Н. М., образувано въз основа на влязъл в сила акт за установяване на задължения от 08.09.2016 г. В тази връзка ищцата претендира погасяване по давност на вземанията след образуване на изпълнителното дело на 12.02.2021 г., към който момент процесният акт за установяване на задължения е влязъл в сила. Поради това предявеният иск е допустим, тъй като ищецът се позовава на факта на изтекла погасителна давност за вземанията, тоест на факт, новонастъпил след влизане в сила на процесното изпълнително основание.

Съгласно чл. 162, ал. 2, т. 1, т. 3 и т. 9 ДОПК публични са държавните и общински вземания за данъци и за държавни и общински такси, установени по основание със закон, както и лихвите върху тях. Когато публичните вземания са възложени за събиране на съдебен изпълнител, какъвто настоящият случай е, събирането се извършва по реда на ГПК (чл. 163, ал. 4 ДОПК). Редът за събиране на публичното вземане определя и компетентният съд, който следва да се произнесе по исковата молба за установяване несъществуването на оспорено вземане от този вид (Определение № 46 от 16.04.2021 г. на ВАС по адм. д. № 14/2021 г., 5-членен с-в; Определение № 52 от 29.12.2020 г. на ВКС по гр. д. № 38/2020г., 5-членен с-в; Определение № 39 от 02.10.2020 г. на ВАС по адм. д. № 23/2020г.; Определение № 87 от 29.11.2019 г. на ВАС по адм. д. № 45/2019 г., 5-членен с-в; Определение № 48 от 22.05.2018 г. на ВАС по адм. д. № 34/2018г.; Определение № 63 от 17.10.2017г. на ВАС по адм. д. № 47/2017 г.).

При принудително събиране на публично общинско вземане съдебният изпълнител не прилага ДОПК и не разполага с правомощия да се произнесе по възражението за давност, основано на чл. 171 ДОПК. Съгласно чл. 433, ал. 1, т. 7 ГПК съдебният изпълнител може да прекрати изпълнителното производство, когато бъде представено влязло в сила съдебно решение, с което е уважен иск по чл. 439 ГПК, с който е признато за установено, че не са налице материалноправните предпоставки за законност на изпълнителния процес, включително поради погасяване на задължението по давност. Тъй като няма правомощие да се произнася по възражение за давност и не е орган в структурата на общинската администрация, съдебният изпълнител не би могъл да „отпише” погасено по давност публично общинско задължение, а и с оглед разпоредбата на чл. 433, ал. 1 ГПК същият не разполага с възможността да вземе предвид евентуално постановено от орган в структурата на общинската администрация подобно „отписване”, извършено след предаването на публичното задължение за събиране по реда на ГПК. Наличието на такова може да обоснове отправянето на искане от вискателя по чл. 433, ал. 1, т. 2 ГПК, но заявяването му е по волята на

взискателя, а единственият способ за защита на длъжника при твърдение за изтекла давност е провеждане на установителния иск по чл.439 ГПК (Определение № 130 от 24.07.2017г. по ч.гр. дело № 756/2017г. на ВКС, I ГО). Поради изложеното искът по чл. 439 ГПК е допустим, а компетентен да го разгледа е гражданският съд.

С изтичането на сроковете по чл. 171 ДОПК относно относителна и абсолютна погасителна давност се погасява правото да се събере по принудителен ред публичното вземане, което остава дължимо, но може да бъде погасено чрез доброволно плащане или прихващане (чл. 174 и чл. 128, ал. 1 ДОПК). Съгласно чл. 171, ал. 1 ДОПК публичните вземания се погасяват с изтичането на 5-годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, освен ако в закон е предвиден по-кратък срок. Съгласно чл. 171, ал. 2 ДОПК с изтичането на 10-годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, се погасяват всички публични вземания независимо от спирането или прекъсването на давността, освен в изчерпателно изброените хипотези.

С процесният акт са установени задължения за данъци върху недвижими имоти и за такси за битови отпадъци. Съгласно чл. 28, ал. 1 ЗМДТ данъкът върху недвижимите имоти се плаща на две равни вноски в следните срокове: до 30 юни и до 31 октомври на годината, за която е дължим. Съгласно чл. 69, ал. 1 ЗМДТ таксата за битови отпадъци се заплаща по ред, определен от общинския съвет. Съгласно чл. 20, ал. 1 от Наредба за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община, приета от Столичен общински съвет, таксата за битови отпадъци се заплаща на четири равни вноски в следните срокове: до 30 април, до 30 юни, до 30 септември и до 30 ноември на годината, за която се дължи. От процесния акт се установява, че задълженията за данък недвижими имоти и такса битови отпадъци са дължими за периода 2013-2015 г., поради което давността за тях за съответната календарна година е започнала да тече на 01.01 на следващата година съгласно чл. 171, ал. 1 ДОПК (Решение № 4951 от 25.05.2022 г. на ВАС по адм. д. № 677/2022 г., I о.).

Съгласно чл. 172, ал. 2 ДОПК давността се прекъсва с издаването на акта за установяване на публичното вземане или с предприемането на действия по принудително изпълнение. В случая давността за процесните вземания е прекъсната с издаването на процесния акт на 08.09.2016 г. и съответно е започнала да тече нова давност. С постановление от 29.06.2021 г. на ЧСИ М. е присъединена като взискател Столична община, дирекция „Общински приходи“, отдел „РСВ“ за вземания по Акт за установяване на задължения от 22.01.2021 г., което изпълнително действие, сведено до знанието на ищцата на 15.07.2021 г. видно от разписка към съобщение за образувано изпълнително дело, също е прекъснало давността за вземанията, която е започнала да тече отново (чл. 172, ал. 3 ДОПК). С постановление от 26.07.2021 г. изпълнителното производство е спряно въз основа на обезпечителна заповед от 14.07.2021 г. по гр.д. № 36255/2021 г. на СРС, което е довело до спиране на давността съгласно чл. 172, ал. 1, т. 2 ДОПК, според която разпоредба давността спира за срока на спирането, когато изпълнението на акта, с който е установено вземането.

При условие че давността е спирана или прекъсвана, както бе посочено по-горе, е приложим 10-годишният давностен срок съгласно чл. 171, ал. 2 ДОПК (Решение № 396 от 15.12.2022 г. на АдмС - Велико Търново по адм. д. № 556/2022 г.). Разпоредбата на чл. 171, ал. 2 ДОПК е материалноправна и няма предвидено обратно действие. Това не означава, че новата редакция на чл. 171, ал. 2 от ДОПК (ДВ, бр. 94 от 2015 г., в сила

от 1.01.2016 г.) е неприложима за давностни срокове, които са започнали да текат при действието на старата редакция и не са изтекли до приемането на новия закон. След приемането на новия закон, който има действие занапред, считано от 1.01.2016 г., за да се приложи абсолютната давност, следва да е изпълнено новото изискване - изпълнението да не е спряно по искане на длъжника (Решение № 6663 от 3.06.2021 г. на ВАС по адм. д. № 1359/2021 г., I о.). При действието на чл. 171, ал. 2 от ДОПК в новата му редакция е налице спиране на изпълнението по искане на длъжника, поради което публичните задължения не се погасяват с изтичането на 10-годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се платят (арг. чл. 171, ал. 2, т. 4 ДОПК).

Относно акцесорните вземания за законни лихви

Вземанията за лихви възникват от момента на настъпване на изискуемостта на главното вземане и се погасяват с погасяването на главното вземане, т.е. от момента на изискуемостта на главното вземане, ако длъжникът не изпълни, дължи лихва върху главницата. Действително вземанията за лихви имат акцесорен характер, но както беше посочено, съгласно чл. 162, ал. 2, т. 9 вр. с т. 1 и т. 3 ДОПК, вземанията за лихви за вземанията за общински данъци и такси, установени със закон, са публични общински вземания. По отношение на публичните вземания за лихви, давностният срок по чл. 171, ал. 1 ДОПК започва да тече считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, освен ако в закон е предвиден по-кратък срок, но поради констатираното по-горе спиране и прекъсване на давността за лихвите и спиране на изпълнението по искане на ищцата вземането за лихви не се погасява с абсолютния давностен срок по чл. 171, ал. 2 ДОПК, както бе посочено по-горе.

Така десетгодишната абсолютна давност за процесните вземания не е изтекла нито към датата на подаване на исковата молба, нито към момента на приключване на съдебното дирене по делото на 17.10.2022 г.

С оглед на гореизложеното, искът по чл. 439 ГПК по отношение на всички процесни вземания следва да бъде отхвърлен.

По разноските

С оглед изхода на делото и на основание чл. 78, ал. 3 ГПК ответникът има право на разноски от 100 лв. – юрисконсултско възнаграждение, поискани от ответника в открито съдебно заседание на 17.10.2022 г.

По изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ иск по чл. 439 ГПК на Н. С. О., ЕГН: *****, адрес: гр. С., ул. „М. Д.“ №, ап. срещу Столична община, ЕИК:, за установяване недължимост на следните суми:

- сумата от 1465,21 лв. - главница, представляваща неплатени данъци върху недвижими имоти и такса за битови отпадъци за 2013 г. - 2015г., установени с Акт за установяване на задължения по чл. 107, ал. 3 ДОПК № 7216-16127-1/08.09.2016г., влязъл в сила на 16.12.2020 г., както и

- сумата от 943,44 лв. - изтекла законна лихва,
въз основа на който е образувано изп. дело № 740/2021 г. на ЧСИ Н. М., рег. № на КЧСИ.

ОСЪЖДА Н. С. О., ЕГН: *****, да заплати на Столична община, ЕИК:, сумата от 100 лв. – разноси по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването.

Съдия при Софийски районен съд: _____